

Schouwstukken van Nadine Tasseel

Fotografe Nadine Tasseel voert in haar werk een ballet van verlangen en vergaan op, schrijft Lieven De Caeter. En hij onthult en passant een geheim.

Decoratieve theatraliteit

Deze foto's spreken voor zichzelf. Tevergeefs heb ik geprobeerd de redactie daarvan te overtuigen. Maar, nu ik toegestemd heb om er toch maar een korte inleiding bij te schrijven, moet ik toegeven dat ik niet zo onmiddellijk kan zeggen wat ze zeggen, wat ze vertellen, waarover ze nu precies gaan. Wat is hier het thema? Welk soort naaktfoto's zijn dit? Zijn het wel naaktfoto's? Ik ben op dit moment daar niet eens meer zeker van. Laten we dus van voor af aan beginnen. Het komt er niet op aan deze foto's vast te pinnen in een definitieve interpretatie, maar eerder ze open te leggen als een veld van mogelijke lezingen.

Nadine Tasseel (Sint-Niklaas, °1953) studeerde schilderkunst aan de academie van Antwerpen en volgde een technische opleiding fotografie. Zij werkte lange tijd in de bioscoopwereld. Haar eerste tentoonstellingen had zij begin jaren '80 in Ruimte Morguen te Antwerpen. Sinds 1992 neemt zij regelmatig deel aan tentoonstellingen in binnen en buitenland. De foto's die hier worden afgedrukt vormen slechts een keuze uit een ruimere reeks; sommige foto's maken daarenboven deel uit van een twee- of drieluik.

We moeten nu proberen de foto's één per één een paar geheimen te ontfutselen, want laten we aannemen dat die er zijn. Het zijn hoe dan ook raadselachtige beelden. De poses zijn gezocht, gekunsteld zelfs. Geen momentopnames, geen *tranches de vie*. Geen 1 op 1 met de realiteit. De foto's zijn gesloten, ook door de om zo te zeggen dichtgeplooid houdingen.

Nemen we de eerste. Interieur met hangende dame? Waarover handelt deze foto? Ik geef een paar mogelijkheden: over zwaarte-kracht, over vallen, in het vuur dan nog wel.

Als je de foto omkeert dan nog valt de vrouw. Dus, ze is een vallende engel. Of misschien valt ze niet. Ze is als een hangplant die op de schoorsteenmantel staat. Ze groeit. Het *clair-obscur* geeft de indruk dat het decor doods is, de vrouw is een lichtpunt van leven. Of misschien gaat het niet om die spanning en straalt deze foto juist rust uit. Je ziet althans de spanning niet van haar spieren, ze lijkt er vredig te hangen in een bevroren moment. Maar iemand anders kan dan weer met recht beweren dat ze verstrikt is, dat ze geklemd zit, gevangen; dat dit lichaam een object geworden is, gefixeerd in een barokke pose. Enzovoort. De locatie is belangrijk, zoveel is zeker. Het grafische, ornamentale patroon van de schoorsteen en de muur in dit lege, vervallen burgershuis, wordt benadrukt doordat de foto (behalve het vrouwenlichaam) in negatief is afgedrukt. Tasseel is evenzeer gefascineerd door het interieur als door het naakt. En de schoorsteen is (denk aan schilderijen van Ensor tot Magritte) het icoon bij uitstek, het epicentrum van het burgerlijk interieur. Benjamin noemt het 'Filigran der Kaminen' ergens het 'fata morgana van het interieur'. Dit filigraan heeft Tasseel (zonder dit citaat te kennen) letterlijk afgebeeld. Haar interieur is een fata morgana. Deze foto verbeeldt in zekere zin een 'schouw-garnituur'. Het is een commentaar op de standbeelden en statuetten die de schoorsteenmantel sieren in de burgerlijke traditie. Dat geldt zeker ook en misschien nog meer voor de derde foto in deze reeks, en misschien zelfs voor de hele reeks. Men zou de reeks *Schouwspel* kunnen dopen.

Ook in de tweede foto is de houding bevreemdend en artificieel. Wat staat hier op het spel? De spanning tussen tonen en verbergen.

De hele foto draait rond de paradox van twee bewegingen: de vrouw steunt tegen de muur met de rechterhand en ze trekt er zich van weg met de linkerhand. De linkerhand lijkt van iemand anders: zelfvervreemding of zelfstreling, wie zal het zeggen? Wil het model ons provoceren? Speelt ze in op ons voyeurisme door suggestief haar naakte rug naar ons toe te keren? De rug, de ruggegraat en de schouderbladen die al te sierlijk te voorschijn komen uit de V van het open kleed – het wordt allemaal kalligrafisch. De muur is een blokkade. Of bereidt ze zich voor op iets? Er zal het volgende moment iets gebeuren. Het is een bevroren gebaar in een drama. Het koord op de grond is misschien zelfs onheilspellend. De foto balanceert op de rand van een vreemd soort gewelddadigheid. Het model is verkrachte en verkrachter tegelijk in een tot Japanse prent gestileerd sadomasochistisch ritueel. Of nee, deze vrouw is narcistisch, ze spiegelt zichzelf in een academische pose. Alleen de voeten zijn echt. Allemaal mogelijkheden.

In de derde foto is de schoorsteen als motief het nadrukkelijkst. Het model beklimt de schouw, ze gaat een gevecht aan met het interieur. Ze loopt de muren op. En toch gaat ze gebukt als een atlas. Ze heeft vuile handen en vuile voeten. De handen zijn bij nader toezien bijna monsterlijk, als vinnen. Maar de oude radiator van de centrale verwarming is en blijft een gewone radiator. Chauffage zonder camouflage. Dit element doorbreekt het theater, de pose: het decor is geen decor, maar echt, een radiator. Die onopgeloste spanning tussen het realisme van de fotografie en het schilderkunstige van haar techniek en haar encenering is de ruimte van Tasseels artistieke wereld.